

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 3 sierpnia 2023 r.

Znak: K-2.431.1.20.2023.7.IO

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Działanie systemów teleinformatycznych oraz rejestrów publicznych używanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Nazwa i adres organu kontrolowanego	Wójt Gminy Krzęcin ul. Tylna 7, 73-231 Krzęcin.
Osoba pełniąca funkcję Wójta Gminy Krzęcin w okresie objętym kontrolą / okresie prowadzenia kontroli	Pan Bogdan Wojciech Brzustowicz
Okres objęty kontrolą	od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 28 kwietnia 2023 r.
Kontrolujący	Pracownicy Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie: Pani Anna Dąbska – kierownik oddziału, <i>kierownik zespołu kontrolnego</i> , Pani Iwona Olesińska – starszy inspektor wojewódzki.
Nr upoważnienia	Nr 27/23 z dnia 19 kwietnia 2023 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ¹ ; – art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a, w związku z ust. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne ² .
Kryteria prowadzenia kontroli	legalność, rzetelność
Termin kontroli	24-28 kwietnia 2023 r.
Rodzaj i tryb kontroli	kontrola planowa, tryb zwykły
Osoby udzielające wyjaśnień w trakcie kontroli	Pan Ryszard Przywarty- Sekretarz Gminy Pan Dominik Szymczykowski- Informatyk urzędu

¹ Dz. U. z 2020r., poz. 224.

² Dz. U. z 2023r., poz. 57.

Obszar kontroli Nr 1 Wymiana informacji w postaci elektronicznej, w tym współpraca z innymi systemami/rejestrami informatycznymi i wspomaganie świadczenia usług drogą elektroniczną.	
<i>1.1 Współpraca systemów teleinformatycznych z innymi systemami</i>	
Podstawa prawna	<p>§ 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia KRI³: <i>Interoperacyjność na poziomie semantycznym osiągnana jest przez: stosowanie w rejestrach prowadzonych przez podmioty publiczne odwołań do rejestrów zawierających dane referencyjne w zakresie niezbędnym do realizacji zadań.</i></p> <p>§ 16 ust. 1 rozporządzenia KRI: <i>Systemy teleinformatyczne używane przez podmioty realizujące zadania publiczne wyposaża się w składniki sprzętowe lub oprogramowanie umożliwiające wymianę danych z innymi systemami teleinformatycznymi za pomocą protokołów komunikacyjnych i szyfrujących określonych w obowiązujących przepisach, normach, standardach lub rekomendacjach ustanowionych przez krajową jednostkę normalizacyjną lub jednostkę normalizacyjną Unii Europejskiej.</i></p>
Ustalenia kontroli	
<p>Na podstawie przedstawionej dokumentacji ustalono, że do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w Urzędzie Gminy Krzęcin wykorzystywano jeden system centralny (aplikacja Źródło) oraz system informatyczny XXX wspomagający obsługę spraw obywatelskich w zakresie ewidencji mieszkańców oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (XXX).</p> <p>System informatyczny wspomagający realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Urzędu Gminy Krzęcin został zaprezentowany w czasie kontroli, spełniał minimalne wymogi interoperacyjności w zakresie współpracy z innymi aplikacjami zarówno Urzędu, jak i innych jednostek administracji publicznej, określone w § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia KRI.</p> <p>System centralny (aplikacja Źródło), dostępny przez stronę WWW podlegał kontroli jedynie w zakresie formalnego posiadania uprawnień przez pracowników Urzędu Gminy oraz zabezpieczeń związanych z dostępem do systemu.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 30-31, 40)</p>	
<i>1.2 Formaty danych udostępniane przez systemy teleinformatyczne</i>	
Podstawa prawna	<p>§ 17 ust. 1 rozporządzenia KRI: <i>Kodowanie znaków w dokumentach wysyłanych z systemów teleinformatycznych podmiotów realizujących zadania publiczne lub odbieranych przez takie systemy, także w odniesieniu do informacji wymienianej przez te systemy z innymi systemami na drodze teletransmisji, o ile wymiana ta ma charakter wymiany znaków, odbywa się według standardu Unicode UTF-8 określonego przez normę ISO/IEC 10646 wraz ze zmianami lub normę ją zastępującą.</i></p> <p>§ 18 ust. 1 rozporządzenia KRI: <i>Systemy teleinformatyczne podmiotów realizujących zadania publiczne udostępniają zasoby informacyjne co najmniej w jednym z formatów danych określonych w załączniku nr 2 do</i></p>

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2247), zwane dalej „rozporządzeniem KRI”.

	<p>rozporządzenia.</p> <p>§ 18 ust. 2 rozporządzenia KRI: <i>Jeżeli z przepisów szczegółowych albo opublikowanych w repozytorium interoperacyjności schematów XML lub innych wzorów nie wynika inaczej, podmioty realizujące zadania publiczne umożliwiają przyjmowanie dokumentów elektronicznych służących do załatwiania spraw należących do zakresu ich działania w formatach danych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>System informatyczny wykorzystywany do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w Urzędzie Gminy Krzęcin wymieniał dane w formacie .xml. Tym samym spełniony został warunek określony w § 18 ust. 1 rozporządzenia KRI o udostępnianiu zasobów informacyjnych w co najmniej w jednym z formatów wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.</p> <p>Kodowanie znaków w dokumentach wysyłanych z systemów teleinformatycznych Jednostki odbywa się w formacie Unicode UTF-8.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 31)</p>	
<p>Stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości w obszarze Nr 1:</p> <p>- nie stwierdzono uchybień oraz nieprawidłowości skutkujących naruszeniem przepisów.</p>	
Ocena obszaru kontroli	Pozytywna
Obszar kontroli Nr 2	System zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.
2.1 Dokumenty z zakresu bezpieczeństwa informacji. Zaangażowanie kierownictwa podmiotu	
Podstawa prawna	<p>§ 20 ust. 1 rozporządzenia KRI: <i>Podmiot realizujący zadania publiczne opracowuje i ustanawia, wdraża i eksploatuje, monitoruje i przegląda oraz utrzymuje i doskonali system zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniający poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność działań związanych z bezpieczeństwem informacji.</i></p> <p>§ 20 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zapewnienie aktualizacji regulacji wewnętrznych w zakresie dotyczącym zmieniającego się otoczenia.</i></p> <p>§ 20 ust. 3 rozporządzenia KRI: <i>Wymagania określone w ust. 1 i 2 uznaje się za spełnione, jeżeli system zarządzania bezpieczeństwem informacji został opracowany na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001, a ustanawianie zabezpieczeń, zarządzanie ryzykiem oraz audytowanie odbywa się na podstawie Polskich Norm związanych z tą normą.</i></p>

Ustalenia kontroli

Wymagania dotyczące systemów teleinformatycznych, w których przetwarzane są rejestry publiczne w postaci teleinformatycznej określone zostały w § 20 ust. 1 rozporządzenia KRI. Zgodnie z tym przepisem, podmiot realizujący zadania publiczne ma obowiązek opracowania i ustanowienia, wdrożenia i eksploataowania, monitorowania i przeglądania oraz utrzymania i doskonalenia systemu bezpieczeństwa informacji zapewniającego poufność, dostępność, integralność informacji.

W Urzędzie Gminy Krzęcin, w okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące dokumenty z zakresu bezpieczeństwa informacji:

1. Zarządzenie wewnętrzne Nr 88/2011 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 18 marca 2011r. w sprawie ustalenia Procedury zapewnienia bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych w Urzędzie Gminy Krzęcin,
2. Zarządzenie wewnętrzne Nr 88a/2012 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 15 października 2012r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Procedury zapewnienia bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych w Urzędzie Gminy Krzęcin,
3. Zarządzenie Nr 28/2018 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 4 czerwca 2018r. w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu Nr 88/2011 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 18 marca 2011r. w sprawie ustalenia Procedury zapewnienia bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych w Urzędzie Gminy Krzęcin,
4. Zarządzenie Nr 30/2020 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 26 maja 2020r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania z kluczami oraz zabezpieczenia pomieszczeń w budynkach Urzędu Gminy Krzęcin,
5. Zarządzenie wewnętrzne Nr 3/2023 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 8 lutego 2023r. w sprawie wprowadzenia rejestru czynności przetwarzania danych osobowych,
6. Zarządzenie wewnętrzne Nr 17/2020 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 2 listopada 2020r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy zdalnej dla pracowników Urzędu Gminy Krzęcin.

W wyniku analizy aktualnie obowiązującej dokumentacji związanej z bezpieczeństwem informacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w Polityce ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 28/2018 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 4 czerwca 2018r. w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu Nr 88/2011 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 18 marca 2011 r.:
 - 1) wdrożone w Jednostce regulacje nie obejmują wszystkich informacji jakie są przetwarzane w Urzędzie, a odnoszą się głównie do danych osobowych w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r., w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)⁴;
 - 2) poza określeniem odpowiedzialności za wdrożenie, nadzór i monitorowanie przestrzegania Polityki oraz regulacji zawartych w załączniku nr 7 do Polityki - *Procedury bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa informacji* nie przypisano zadań i obowiązków, a zarazem nie wskazano osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań i działań – używany w Polityce zwrot „urząd” (np.: urząd zapewnia, urząd przeprowadza, urząd wdraża, urząd dokonuje przeglądu)

⁴ dalej rozporządzenie RODO

nie precyzuje osób odpowiedzialnych za realizację zadań.

- w *Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin*, stanowiącej załącznik nr 3 do Zarządzenia wewnętrznego Nr 88a/2012 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 15 października 2012r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustalenia Procedury zapewnienia bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych w Urzędzie Gminy Krzęcin :
- 1) załączniki do których odwołano się w Instrukcji nie występują w przywołanej w treści tej Instrukcji postaci np.: w rozdziale II Instrukcji: *Procedury nadawania, modyfikowania oraz anulowania uprawnień do przetwarzania danych w zbiorach materialnych i informatycznych*, w punkcie 2 widnieje zapis, że zapoznanie się z (...) informacjami pracownik potwierdza (...) na oświadczeniu, którego wzór stanowi Załącznik nr 3 do *Polityki bezpieczeństwa*. W obowiązującej Polityce bezpieczeństwa załącznik nr 3 jest dokumentem: *Wzór ewidencji umów powierzenia przetwarzania danych osobowych*. W tym samym rozdziale, w punkcie 19 odwołano się do *Rejestru*⁵, którego wzór stanowi Załącznik nr 4 do *Polityki bezpieczeństwa*, natomiast załącznik nr 4 do *Polityki bezpieczeństwa* to *Wzór wniosku o wpis aktualizacyjny do RCPD*;
 - 2) od 25 maja 2018 r., w związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia RODO instytucja ABI⁶ została zastąpiona przez inspektora ochrony danych (IOD). W obowiązującej w Urzędzie Instrukcji wielokrotnie pojawia się pojęcie ABI, któremu przypisano zadania i obowiązki. I tak ABI występuje w treści Instrukcji w: rozdziale II pkt 14, rozdziale III pkt 11., rozdziale IV pkt 6, rozdziale VI pkt A.1, rozdziale VII pkt 3, rozdziale VIII pkt 4.1, rozdziale IX pkt 1.2. Ponadto w załączniku nr 3 do Instrukcji określono *Zakres odpowiedzialności ABI w Urzędzie Gminy Krzęcin*;
 - 3) w Instrukcji występują następujące zapisy:
 - rozdział II pkt 4 *Administrator Systemu Informatycznego Urzędu nadaje uprawnienia w zakresie dostępu do systemu informatycznego na podstawie pisemnego wniosku o nadanie uprawnień dostępu do systemu informatycznego Urzędu Gminy Bierzwnik (...)*,
 - rozdział VII pkt 1 *Osobą odpowiedzialną za wykonywanie przeglądów sprzętu i konserwację systemów w Urzędzie gminy Bierzwnik jest Administrator Systemu,*
 - rozdział II pkt 14 *Odebranie lub modyfikacja uprawnień pracownikowi wykonywane jest przez Administratora Systemu na ustny lub mailowy wniosek ABI lub bezpośredniego przełożonego danego pracownika z podaniem tego faktu ABI w celu odnotowania tego faktu w Rejestrze Osób Upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Bierzwnik (...)*.

Zapisy powyższego dokumentu powinny zostać poddane analizie i winny być wprowadzone stosowne zmiany.

Dyrektywa § 20 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia KRI wskazuje na konieczność zapewnienia aktualizacji regulacji wewnętrznych w zakresie dotyczącym zmieniającego się otoczenia. Stwierdzono, że obowiązująca w Jednostce dokumentacja nie była poddana przeglądowi i weryfikacji pod kątem jej aktualizacji, na co wskazują zapisy szczególnie w Instrukcji - dotyczące zadań ABI oraz niezgodności w treści przywoływanych w tym dokumencie załączników. Ponadto obowiązująca dokumentacja, nie zawiera wszystkich elementów, które decydują o skuteczności i poprawności zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, że w Urzędzie Gminy Krzęcin nie wdrożono kompleksowego systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniającego, w sposób

⁵ Rejestr Osób Upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.

⁶ ABI- Administrator Bezpieczeństwa Informacji.

<p>wyczerpujący poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność działań. (dowód: akta kontroli str. 70-165, 281-289)</p>	
<p>2.2 <i>Analiza zagrożeń związanych z przetwarzaniem informacji</i></p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: przeprowadzanie okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji oraz podejmowania działań minimalizujących to ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy.</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>W Jednostce zostały opracowane oraz zatwierdzone regulacje wewnętrzne opisujące sposób zarządzania ryzykiem w bezpieczeństwie informacji, w postaci procedury <i>Analiza zagrożeń i ryzyka przy przetwarzaniu danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin</i>. Kontrolującym przedstawiono następujące dokumenty potwierdzające przeprowadzanie okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji, dotyczące okresu objętego kontrolą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analiza zagrożeń i ryzyka przy przetwarzaniu danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin, listopad 2022;</i> • <i>Kwestionariusz zarządzania ryzykiem, Data sporządzenia 25.02.2020 r.</i> • <i>Kwestionariusz zarządzania ryzykiem. Data sporządzenia 25.02.2021 r.</i> <p>Analiza ryzyka, obejmująca wszystkie aktywa Jednostki oraz odpowiednie i pogłębione szacowanie zidentyfikowanych ryzyk jest jednym z najistotniejszych elementów zarządzania bezpieczeństwem informacji, pozwalającym na zastosowanie odpowiednich mechanizmów przeciwdziałania w sytuacji materializacji ryzyk. Procedura szacowania ryzyka powinna być przeprowadzana okresowo, jednak zawsze w przypadku pojawienia się nowych zagrożeń, co wynika z faktu, że rodzaj i poziom zastosowanych zabezpieczeń jest względny i jest zależny od istotności informacji podlegających ochronie. Stwierdzono, że powyżej przywołana analiza ryzyka przeprowadzona została w niepełnym zakresie, tj. analiza nie odnosiła się do wszystkich aktywów Jednostki a dotyczyła głównie zagadnień ochrony danych osobowych. Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, że w Urzędzie Gminy Krzęcin nie zrealizowano w pełni dyspozycji, o której mowa w § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI. (dowód: akta kontroli str. 173-191)</p>	
<p>2.3 <i>Inwentaryzacja sprzętu i oprogramowania informatycznego</i></p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 20 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: utrzymanie aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej ich rodzaj i konfigurację.</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>Zgodne z § 20 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia KRI zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez utrzymywanie aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej ich rodzaj i konfigurację. Ponadto, zgodnie z pkt 8.1.1 normy PN-ISO/IEC 27002:2014, wszystkie aktywa informatyczne powinny być zidentyfikowane oraz powinien być sporządzany i aktualizowany ich spis. Inwentaryzacja m.in. sprzętu informatycznego powinna także zawierać informację o jego rodzaju i konfiguracji, przez co możliwe będzie jego odtworzenie po katastrofie lub innym zdarzeniu losowym.</p>	

Inwentaryzacja zasobów informatycznych w Urzędzie jest realizowana w wersji elektronicznej przy wykorzystaniu oprogramowania XXX. Kontrolującym przedstawiono raporty zawierające informacje dotyczące sprzętu i oprogramowania wobec powyższego stwierdzono, że w Jednostce jest prowadzona inwentaryzacja, zgodnie z wymogami rozporządzenia KRI.

(dowód: akta kontroli str. 232-235, 273)

2.4 Zarządzanie uprawnieniami do pracy w systemach informatycznych

Podstawa prawna

§ 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: podejmowanie działań zapewniających, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia i uczestniczą w tym procesie w stopniu adekwatnym do realizowanych przez nie zadań oraz obowiązków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji.

§ 20 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zapewnienie bezzwłocznej zmiany uprawnień, w przypadku zmiany zadań osób, o których mowa w pkt 4.

Ustalenia kontroli

Przepisy § 20 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 rozporządzenia KRI stanowią m.in, że kierownictwo podmiotu publicznego w celu zapewnienia bezpieczeństwa informacji powinno podjąć działania zapewniające, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia, adekwatne do realizowanych zadań, a także podjąć bezzwłoczne działania w przypadku zmiany zadań tych osób. Przetwarzanie informacji w systemach teleinformatycznych wymaga dostępu do danych przez uprawnione osoby, w ustalonym zakresie.

Kwestie nadawania i odbierania uprawnień do pracy w systemie informatycznym uregulowano w załączniku nr 7 do *Polityki ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin - Procedury bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa informacji* oraz w *Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin*.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w wyżej opisanym załączniku do Polityki uprawnienia w zakresie dostępu do systemu informatycznego nadaje Administrator Systemów Informatycznych, na podstawie pisemnego wniosku osób upoważnionych (bezpośredniego przełożonego pracownika, a w przypadku osoby zatrudnionej na samodzielny stanowisku na wniosek tej osoby) po akceptacji Administratora Danych Osobowych. Natomiast w obowiązującej Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi proces nadawania uprawnień uregulowano w rozdziale II *Procedury nadawania, modyfikacji oraz anulowania uprawnień do przetwarzania danych w zbiorach materialnych i informatycznych*, w pkt 14, w następujący sposób: *Odebranie lub modyfikacja uprawnień pracownikowi wykonywane jest przez Administratora Systemu na ustny lub mailowy wniosek ABI lub bezpośredniego przełożonego danego pracownika z podaniem tego faktu ABI w celu odnotowania tego faktu w Rejestrze Osób Upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Bierzwnik, będącego załącznikiem Nr 4 do Polityki bezpieczeństwa*. Należy zauważyć, że istnieje sprzeczność pomiędzy zapisami regulującymi sprawę nadawania i odbierania uprawnień w systemach informatycznych zawartymi w Polityce i Instrukcji a ponadto załącznik nr 4 do obowiązującej w Jednostce Polityki to dokument *Wzór wniosku o wpis aktualizacyjny do RCPD* a nie jak wskazano w Instrukcji *Rejestrze Osób Upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Bierzwnik*.

Kontrolującym przedstawiono:

- *Wnioski o nadanie/rozszerzenie/cofnięcie upoważnienia do przetwarzania danych osobowych;*
- *Wnioski o nadanie/rozszerzenie/cofnięcie uprawnienia w systemie informatycznym;*
- *Upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wystawione pracownikom Jednostki. Upoważnienia określają jego obszar, wynikający z zadań realizowanych na zajmowanym stanowisku oraz okres ich ważności;*
- *Ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych Urzędzie Gminy Krzęcin;*
- *Klauzule informacyjne dla pracowników;*
- *Klauzule poufności- oświadczenia w których zawarto między innymi oświadczenia pracowników o zachowaniu w tajemnicy przetwarzanych danych, wskazując okres obowiązywania zobowiązania również na okres po ustaniu stosunku pracy;*
- *Potwierdzenia zapoznania (pracowników Urzędu) z treścią Zarządzenia nr 28/2018 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 4 czerwca 2018 rok;*
- *Oświadczenia o znajomości i przestrzeganiu przepisów instrukcji dotyczącej zasad postępowania z kluczami oraz zabezpieczenia pomieszczeń w budynkach Urzędu Gminy w Krzęcinie.*

Z uwagi na fakt, że w okresie podlegającym badaniu, nie wystąpiły przypadki cofania uprawnień nadanych pracownikom realizującym zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, nie dokonano sprawdzenia blokowania dostępu do systemów informatycznych.

(dowód: akta kontroli str. 125-129, 145, 166-172, 275, 277-280)

2.5 Szkolenia pracowników zaangażowanych w proces przetwarzania informacji

Podstawa prawna

§ 20 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zapewnienie szkolenia osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak: a) zagrożenia bezpieczeństwa informacji, b) skutki naruszenia zasad bezpieczeństwa informacji, w tym odpowiedzialność prawna, c) stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo informacji, w tym urządzenia i oprogramowanie minimalizujące ryzyko błędów ludzkich.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy Krzęcin przeprowadzono następujące szkolenia pracowników z zakresu bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych:

- *Ochrona danych osobowych dla osób przetwarzających dane osobowe w Urzędzie Gminy w Krzęcinie (22 maja 2020 r.);*
- *Szkolenie z zasad ochrony danych (z uwzględnieniem działalności Urzędu w czasie pandemii covid-19) (1 marca 2021 r.);*
- *Szkolenie pracownicze z przestrzegania bezpieczeństwa danych. Zasady cyberbezpieczeństwa w pracy urzędu (25 lutego 2022 r.);*
- *Ochrona danych osobowych w jednostkach samorządu terytorialnego (21 marca 2023 r.).*

Udział w szkoleniach dokumentowała lista obecności zawierająca imię i nazwisko uczestnika oraz własnoręczny podpis. Stwierdzono, że w szkoleniach przeprowadzonych w dniach 22 maja 2020 r. oraz 1 marca 2021 r. nie wziął udziału jeden z dwóch pracowników wskazanych jako osoby realizujące zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Z przedstawionej dokumentacji oraz złożonych wyjaśnień wynika, że zakres tematyczny szkoleń przeprowadzonych w Urzędzie obejmował zagadnienia wskazane w § 20 ust. 2 pkt 6

<p>rozporządzenia KRI. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie szkolenia osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji. Udział pracowników w tego typu szkoleniach jest istotny, ze względu na zmieniające się zagrożenia związane z dynamicznym rozwojem technologii informatycznych.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 259-268)</p>	
<p>2.6 Praca na odległość i mobilne przetwarzanie danych</p>	
Podstawa prawna	<p>§ 20 ust. 2 pkt 8 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: ustanowienie podstawowych zasad gwarantujących bezpieczną pracę przy przetwarzaniu mobilnym i pracy na odległość.</p>
<p>Ustalenia kontroli Kwestie trybu pracy przy przetwarzaniu mobilnym i pracy na odległość zostały uregulowane w <i>Regulaminie pracy zdalnej dla pracowników Urzędu Gminy Krzęcin</i>, wprowadzonym Zarządzeniem wewnętrznym Nr 17/2020 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 2 listopada 2020 r. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarz Gminy z dnia 25 kwietnia 2023 r. do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w Urzędzie nie wykorzystywano urządzeń mobilnych i nie realizowano pracy na odległość.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 70-78, 274)</p>	
<p>2.7 Serwis sprzętu informatycznego i oprogramowania</p>	
Podstawa prawna	<p>§ 20 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zawieranie w umowach serwisowych podpisanych ze stronami trzecimi zapisów gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa informacji.</p>
<p>Ustalenia kontroli Obsługa informatyczna realizowana jest przez pracownika zatrudnionego w Urzędzie Gminy Krzęcin na stanowisku Informatyka. W zakresie obowiązków pracownika znajduje się m.in.: administrowanie siecią informatyczną; nadzór nad rozwojem i eksploatacją oprogramowania; instalacja i aktualizacja oprogramowania; wykonywanie kopii zapasowych i ich przechowywanie; nadzór nad bezpieczeństwem i ochroną danych w systemach informatycznych. W celu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej XXX, zawarto umowę serwisową XXX obejmującą swym zakresem między innymi: udostępnianie aktualizacji, naprawę niesprawności systemu oraz wsparcie użytkownika⁷. W umowie wprowadzono zapisy dotyczące poziomu dostępności oferowanych usług oraz sposobu dostarczania ich na zadeklarowanym poziomie, określono maksymalny czas skutecznej naprawy oprogramowania, zdefiniowano grupy błędów i maksymalny czas ich usunięcia. Z firmą zawarto również <i>Umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych</i>⁸, co przekłada się na realizację dyspozycji § 20 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia KRI w zakresie zapisów gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa informacji.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 218-231)</p>	

⁷ Umowa Serwisowa nr 199/2023 z dnia 30 grudnia 2022 r.

⁸ Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych z dnia 2 stycznia 2023 r.

<i>2.8 Procedury zgłaszania incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji</i>	
Podstawa prawna	§ 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: bezzwłoczne zgłaszanie incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji w określony i z góry ustalony sposób, umożliwiający szybkie podjęcie działań korygujących.</i>
Ustalenia kontroli	
<p>Procedura postępowania z incydentami, zawarta w <i>Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi w Urzędzie Gminy Krzęcin</i> w rozdziale IX <i>Postępowanie w przypadku incydentu związanego z naruszeniem zasad bezpieczeństwa danych osobowych</i> sprowadza się jedynie do nałożenia obowiązku na pracowników poinformowania o fakcie naruszenia lub próbach naruszenia zabezpieczeń systemu informatycznego, który może skutkować naruszeniem danych osobowych. Powyższy dokument zawęża katalog zdarzeń do naruszenia zabezpieczeń systemu informatycznego, a ponadto (co wynika z samej nazwy procedury) odwołuje się do naruszeń danych osobowych. Zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia KRI <i>zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: bezzwłoczne zgłaszanie incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji (...)</i>, wobec czego elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji powinny obejmować bezpieczeństwo informacji w całej organizacji i nie ograniczać się do ochrony danych osobowych. Równie istotny jest brak aktualizacji powyższego dokumentu, szczególnie w świetle obowiązywania rozporządzenia RODO, na mocy którego instytucja ABI została zastąpiona przez inspektora ochrony danych, o czym była mowa w punkcie 2.1 projektu wystąpienia pokontrolnego (w Instrukcji wskazano ABI jako jedną z osób, które należy poinformować o zdarzeniu w przypadku <i>gdy zagrożenie w ocenie zgłaszającego jest poważne</i>).</p> <p>Kwestie postępowania z incydentami w aspekcie wymogu zgłoszenia w okresie 72 godzin do Urzędu Ochrony Danych Osobowych naruszeń ochrony danych osobowych uregulowano w <i>Polityce ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin</i>, stanowiącej załącznik do <i>Zarządzenia Nr 28/2018 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu Nr 88/2011 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 18 marca 2011 r.</i></p> <p>Kontrolującym przedstawiono <i>Wewnętrzny rejestr naruszeń ochrony danych osobowych</i>, w którym odnotowano 5 zdarzeń. W przypadku jednego wpisu, zaewidencjonowanego w rejestrze jako <i>wysłanie emaila do niewłaściwego adresata</i> (poz. 3) kontrolujący przyjęli wyjaśnienia, że we wskazanej sytuacji nie nastąpiło naruszenie ochrony danych osobowych. Ponadto z informacji uzyskanych od Informatyka w dniu 25 kwietnia 2023 r. oraz analizy wpisów w przedstawionym rejestrze wynika, że w kontrolowanym okresie, w Jednostce nie stwierdzono przypadków naruszenia ochrony danych osobowych, skutkujących naruszeniem praw lub wolności osób fizycznych; wobec czego nie wystąpiła konieczność zgłoszenia tego faktu organowi nadzorcemu.</p> <p>Nieaktualna, niekompletna i zawężona jedynie do incydentów naruszeń danych osobowych instrukcja postępowania z incydentami, nie wypełnia dyspozycji § 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia KRI.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 111, 152, 272)</p>	
<i>2.9 Audyt wewnętrzny z zakresu bezpieczeństwa informacji</i>	
Podstawa prawna	§ 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zapewnienie okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok.</i>

<p>Ustalenia kontroli</p> <p>W myśl § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia KRI, zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest m.in. poprzez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie działania polegającego na okresowym audycie wewnętrznym w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. Audyt wewnętrzny stanowi istotne źródło informacji dla kierownictwa Jednostki o realnym stanie bezpieczeństwa, różnych aspektach jego utrzymania oraz wskazuje obszary wymagające podjęcia działań korygujących.</p> <p>Kontrolującym przedstawiono następujące dokumenty dotyczące okresu objętego weryfikacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raport z audytu bezpieczeństwa teleinformatycznego, Urząd Gminy Krzęcin, 14.12.2020 r. • Raport z Audytu Bezpieczeństwa Informacji, Urząd Gminy Krzęcin, 14.12.2020 r. • Raport z audytu bezpieczeństwa teleinformatycznego, Urząd Gminy Krzęcin, 29.12.2021 r. • Raport Audyt Bezpieczeństwa, Urząd Gminy Krzęcin, 29.12.2021r. • Ocena zgodności z KRI/UoKSC, data dokumentu czerwiec 2022 r. • Raport z audytu Bezpieczeństwa Informacji 2023 r. <p>Audyty wewnętrzne realizowane corocznie w Jednostce obejmowały swym zakresem zagadnienia związane z bezpieczeństwem informacji, wobec czego w okresie objętym kontrolą spełniono wymogi określone w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia KRI.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 193-217)</p>	
<p>2.10 Kopie zapasowe</p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 20 ust. 2 pkt 12 lit. b, e rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: minimalizowanie ryzyka utraty informacji w wyniku awarii, zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych.</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>Zgodnie z wymogami określonymi w § 20 ust. 2 pkt 12 lit. b) i e) rozporządzenia KRI, zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności poprzez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie m.in. odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w systemach teleinformatycznych, polegającego w szczególności na minimalizowaniu ryzyka utraty informacji w wyniku awarii i zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych.</p> <p>Zasady tworzenia kopii zapasowych zbiorów danych oraz programów uregulowane zostały w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Procedurze bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa informacji oraz w Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin, stanowiącej załącznik nr 7 do Polityki ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin (w rozdział VI i VII);</i> • <i>Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Krzęcin - rozdział V Procedury tworzenia kopii zapasowych zbiorów danych i aplikacji służących przetwarzaniu danych osobowych.</i> Powyższy dokument nie został zaktualizowany i w jego treści istnieje zapis regulujący udział ABI w procesie tworzenia kopii zapasowych (pkt 2 procedury). <p>Kopie zapasowe baz danych systemów informatycznych, zgodnie z wyjaśnieniami Informatyka wykonywane są codziennie i zapisywane na serwerze, natomiast pełne kopie zapasowe serwera</p>	

<p>tworzone są raz w tygodniu. Ponadto raz w tygodniu wykonywana jest replika kopii. Nośniki kopii zapasowych są przechowywane w innej lokalizacji niż miejsce ich wytworzenia, co z uwagi na ryzyko utraty informacji w przypadku zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych zapewnia ciągłość działania Jednostki.</p> <p>Z wyjaśnień Informatyka wynika, że minimum raz w miesiącu realizowane jest próbne testowane w celu sprawdzenia poprawności wykonania kopii bezpieczeństwa, przy czym nie sporządza się dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie testów.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 128-129, 148, 271)</p>	
<p>2.11 Projektowanie, wdrażanie i eksploatacja systemów teleinformatycznych</p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 15 ust. 1 rozporządzenia KRI: <i>Systemy teleinformatyczne używane przez podmioty realizujące zadania publiczne projektuje się, wdraża oraz eksploatuje z uwzględnieniem ich funkcjonalności, niezawodności, używalności, wydajności przenoszalności i pielęgnowalności, przy zastosowaniu norm oraz uznanych w obrocie profesjonalnym standardów i metodyk.</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>W celu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej XXX, zawarto umowę serwisową XXX, obejmującą swym zakresem między innymi: udostępnianie aktualizacji, naprawę niesprawności systemu oraz wsparcie użytkownika.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 218-223)</p>	
<p>2.12 Zabezpieczenia techniczno – organizacyjne dostępu do informacji</p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 20 ust. 2 rozporządzenia KRI: <i>Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez:</i></p> <p>pkt 7: <i>zapewnienie ochrony przetwarzania informacji przed ich kradzieżą, nieuprawnionym dostępem, uszkodzeniami lub zakłóceniami, przez: a) monitorowanie dostępu do informacji; b) czynności zmierzające do wykrycia nieautoryzowanych działań związanych z przetwarzaniem informacji, c) zapewnienie środków uniemożliwiających nieautoryzowany dostęp na poziomie systemów operacyjnych, usług sieciowych i aplikacji;</i></p> <p>pkt 9: <i>zabezpieczenie informacji w sposób uniemożliwiający nieuprawnionemu jej ujawnienie, modyfikację, usunięcie lub zniszczenie;</i></p> <p>pkt 11: <i>ustalenie zasad postępowania z informacjami, zapewniających minimalizację wystąpienia ryzyka kradzieży informacji i środków przetwarzania informacji, w tym urządzeń mobilnych.</i></p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>W celu ustanowienia zabezpieczeń uniemożliwiających osobom nieuprawnionym modyfikację, usunięcie lub zniszczenie informacji każdemu pracownikowi nadano identyfikator i hasło wejścia do systemów zainstalowanych na komputerach oraz do programów, z których korzystają. W przypadku systemu „Źródło” dostęp jest możliwy wyłącznie z użyciem karty, na której zapisany jest certyfikat umożliwiający zalogowanie się do centralnego systemu.</p> <p>Pracownicy złożyli oświadczenia o zachowaniu w tajemnicy danych osobowych, do których będą mieli dostęp w trakcie wykonywania obowiązków służbowych.</p> <p>W wyniku oględzin przeprowadzonych w toku czynności kontrolnych ustalono, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na każdym urządzeniu dostęp do systemu operacyjnego możliwy był jedynie po wprowadzeniu 	

<p>nazwy użytkownika i hasła,</p> <ul style="list-style-type: none"> - komputery miały zainstalowane oprogramowanie antywirusowe, - na wszystkich jednostkach skonfigurowano wygaszacz ekranu, - złożoność hasła była zgodna z wymogami rozporządzenia w sprawie dokumentacji i warunków technicznych, - ustawienie monitora stanowiska obsługi systemów informatycznych wykorzystywanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (podlegających kontroli) uniemożliwia odczyt wyświetlanych danych przez osoby postronne, - pomieszczenie serwerowni wyposażono w klimatyzację, antywłamaniowe drzwi wejściowe, czujnik dymu oraz gaśnicę proszkową. <p><i>Zarządzeniem Nr 30/2020 Wójta Gminy Krzęcin z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania z kluczami oraz zabezpieczenia pomieszczeń w budynkach Urzędu Gminy Krzęcin uregulowano zasady zabezpieczenia pomieszczeń biurowych w Urzędzie, w tym zasady przebywania osób w miejscach wskazanych jako pomieszczenia strefy bezpieczeństwa. Na szczególne uznanie zasługuje fakt, że Informatyk poprosił kontrolujących o potwierdzenie faktu przebywania w serwerowni, (w związku z przeprowadzanymi oględzinami) poprzez wpis do prowadzonego przez Niego Rejestru wejść i wyjść do serwerowni.</i></p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 269-270, 281-289)</p>	
<p>2.13 Zabezpieczenia techniczno – organizacyjne systemów informatycznych</p>	
<p>Podstawa prawna</p>	<p>§ 20 ust. 2 pkt 12 rozporządzenia KRI: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez: zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w systemach teleinformatycznych, polegającego w szczególności na: a) dbałości o aktualizację oprogramowania; b) minimalizowaniu ryzyka utraty informacji w wyniku awarii; c) ochronie przed błędami, nieuprawnioną modyfikacją; d) stosowaniu mechanizmów kryptograficznych w sposób adekwatny do zagrożeń lub wymogów przepisu prawa; e) zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych; f) redukcji ryzyk wynikających z wykorzystania opublikowanych podatności technicznych systemów teleinformatycznych; g) niezwłocznym podejmowaniu działań po dostrzeżeniu nieuwzględnionych podatności systemów teleinformatycznych na możliwość naruszenia bezpieczeństwa; h) kontroli zgodności systemów teleinformatycznych z odpowiednimi normami i politykami bezpieczeństwa.</p> <p>§ 20 ust. 4 rozporządzenia KRI: Niezależnie od zapewnienia działań, o których mowa w ust. 2, w przypadkach uzasadnionych analizą ryzyka w systemach teleinformatycznych podmiotów realizujących zadania publiczne należy ustanowić dodatkowe zabezpieczenia.</p>
<p>Ustalenia kontroli</p> <p>Sieci i systemy zabezpieczono przy wykorzystaniu zapory sieciowej – firewall. Na komputerach podlegających badaniu zainstalowano oprogramowanie antywirusowe. W Urzędzie funkcjonuje system monitorowania sieci oraz działań użytkowników.</p> <p>W procedurach wewnętrznych Jednostki określono zasady naprawy oraz wycofywania elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 290)</p>	

2.14 Rozliczalność działań w systemach teleinformatycznych.

Podstawa prawna

§ 21 ust. 2 rozporządzenia KRI: W dziennikach systemów odnotowuje się obligatoryjnie działania użytkowników lub obiektów systemowych polegające na dostępie do: 1) systemu z uprawnieniami administracyjnymi; 2) konfiguracji systemu, w tym konfiguracji zabezpieczeń; 3) przetwarzanych w systemach danych podlegających prawnej ochronie w zakresie wymaganym przepisami prawa.

§ 21 ust. 3 rozporządzenia KRI: w zakresie wynikającym z analizy ryzyka poza informacjami wymienionymi w § 21 ust. 2 rozporządzenia KRI są odnotowywane działania użytkowników lub obiektów systemowych, a także inne zdarzenia związane z eksploatacją systemu w postaci: 1) działań użytkowników nieposiadających uprawnień administracyjnych, 2) zdarzeń systemowych nieposiadających krytycznego znaczenia dla funkcjonowania systemu, 3) zdarzeń i parametrów środowiska, w którym eksploatowany jest system teleinformatyczny – w zakresie wynikającym z analizy ryzyka.

§ 21 ust. 4 rozporządzenia KRI: informacje w dziennikach systemów przechowywane są od dnia ich zapisu, przez okres wskazany w przepisach odrębnych, a w przypadku braku przepisów odrębnych przez dwa lata.

Ustalenia kontroli

Przetwarzanie informacji w systemach teleinformatycznych wymaga dostępu do danych przez uprawnione osoby i obiekty systemowe (procesy) w ustalonym zakresie. Zapewnienie rozliczalności operacji polega na gromadzeniu informacji o tym, kto, kiedy i jakie czynności wykonał w systemie teleinformatycznym. Obligatoryjnie podlegają dokumentowaniu w postaci zapisów w dziennikach systemów (logi) wszelkie działania dostępu do systemu teleinformatycznego z uprawnieniami administracyjnymi, w zakresie konfiguracji systemu i jego zabezpieczeń a także działania, gdy przetwarzanie danych podlega prawnej ochronie (np. zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych).

System objęty kontrolą zawiera logi, w których są odnotowane działania użytkowników zgodnie z § 21 rozporządzenia KRI. Logi, zgodnie z zapisami § 21 ust. 4 rozporządzenia KRI winny być przechowywane przez okres ponad 2 lat. Najstarsze zaprezentowane podczas kontroli logi systemu pochodziły z 6 września 2021 r., wobec czego nie wypełniono dyspozycji § 21 ust. 4 wyżej opisanego rozporządzenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami Informatyka w Jednostce są prowadzone działania związane z przeglądaniem logów systemu informatycznego wykorzystywanego do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w celu stwierdzenia i ewentualnej identyfikacji działań niepożądanych.

(dowód: akta kontroli str. 236-258, 276)

Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze nr 2:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obowiązująca w Urzędzie dokumentacja regulująca kwestie bezpieczeństwa informacji, nie zawiera wszystkich elementów wymaganych przepisami rozporządzenia KRI. 2. Nieprzeglądanie i nieaktualizowanie obowiązującej w Urzędzie dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa informacji, do czego zobowiązują zapisy § 20 ust. 1 i 2 pkt 1 rozporządzenia KRI. 3. Przeprowadzanie analiz ryzyka w niepełnym zakresie (analizy nie odnosiły się do wszystkich aktywów Jednostki a dotyczyły zagadnień ochrony danych osobowych), co nie odpowiadało dyspozycji § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI. 4. Sprzeczność pomiędzy zapisami regulującymi kwestie nadawania i odbierania uprawnień w systemach informatycznych zawartymi w obowiązujących w Jednostce procedurach. 5. Nieaktualna, niekompletna i zawężona jedynie do incydentów naruszenia danych osobowych instrukcja postępowania z incydentami dotyczącymi bezpieczeństwa informacji, co nie wypełnia dyspozycji § 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia KRI. 6. Nieprzechowywanie przez okres 2 lat logów systemu informatycznego wykorzystywanego do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisami § 21 ust. 4 rozporządzenia KRI. 	
Ocena obszaru kontroli	Pozytywna z nieprawidłowościami
Wpis do książki kontroli	Nr 1/2023
Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania	<p>W Urzędzie Gminy Krzęcin funkcjonują procedury regulujące kwestie bezpieczeństwa informacji, niemniej jednak wymagają one podjęcia działań korygujących i usprawniających. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności poprzez zapewnienie aktualizacji regulacji wewnętrznych w zakresie dotyczącym zmieniającego się otoczenia.</p> <p>Istotną kwestią z punktu widzenia bezpieczeństwa informacji jest ciągle podnoszenie świadomości pracowników dotyczące istnienia potencjalnych zagrożeń oraz wiedza w jaki sposób unikać, zminimalizować ale także postępować w przypadku materializacji ryzyk związanych z naruszeniem bezpieczeństwa informacji a w szczególności naruszenia ochrony danych osobowych; dlatego też szkolenia, których celem jest zagwarantowanie bezpieczeństwa w zakresie przetwarzania informacji winny mieć charakter cykliczny.</p> <p>Jednym z elementów zarządzania bezpieczeństwem informacji, znacząco wpływającym na skuteczność tego zarządzania jest okresowo przeprowadzana analiza ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji w celu jego monitorowania i zapobiegania lub minimalizacji jego materializacji. Odpowiednio przygotowany proces szacowania ryzyka winien obejmować wszystkie posiadane i przetwarzane informacje, z uwzględnieniem specyfiki realizowanych przez Jednostkę zadań.</p>
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnić dokumentację regulującą kwestie bezpieczeństwa informacji, zgodnie z wymogami rozporządzenia KRI. • Dokonywać przeglądu i aktualizować dokumentację dotyczącą bezpieczeństwa informacji, do czego zobowiązują zapisy § 20 ust. 1 i 2 pkt 1 rozporządzenia KRI

	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzać analizy ryzyka odnoszące się do wszystkich aktywów Jednostki, na co wskazuje dyspozycja § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI. • Uzupełnić procedurę postępowania w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych o pozostałe obszary, w których mogą wystąpić przypadki naruszenia bezpieczeństwa przetwarzanych w Jednostce informacji, zgodnie z dyspozycją § 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia KRI. • Przechowywać przez okres 2 lat logi systemu informatycznego wykorzystywanego do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisami § 21 ust. 4 rozporządzenia KRI. • Ujednolicić zapisy obowiązujących w Jednostce procedur w zakresie nadawania i odbierania uprawnień do pracy w systemach informatycznych.
Pouczenie	<ul style="list-style-type: none"> – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze; – o podjętych działaniach, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, proszę poinformować mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p style="text-align: center;">z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Mateusz Wagemann II Wicewojewoda Zachodniopomorski</p>

